

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง

Executives' Transformational Leadership Affecting Operations According to the Standard of the National Early Childhood Development Center in Rayong Province

บุญญาพร บุราคร¹ ชัชชญา พิระธรณิศร์²
Bunyaporn Burakorn, Chatchaya Perathoranich

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง และ 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างคือ ครูและผู้ดูแลเด็ก จำนวน 337 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งส่งผลในทางบวก คิดเป็นร้อยละ 89.40 โดยสามารถเขียนสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y = 0.667 + 0.373 (X1) + 0.322 (X2) + 0.134 (X3)$$

คำสำคัญ(Keywords): ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

Received: 2023-01-13 Revised: 2023-03-15 Accepted: 2023-03-15

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต, Graduate Student Master of Education Program in Education Administration Suryadhep Teachers College, Rangsit University. Corresponding Author e-mail: bthongom8@gmail.com

² วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต, Suryadhep Teachers College, Rangsit University.

Abstract

This research aimed to 1) investigate the level of the transformational leadership of the executives of the National Early Childhood Development Center in Rayong Province, 2) examine the operations according to the standard of the National Early Childhood Development Center, and 3) study the effects of the transformational leadership on the National Early Childhood Development Center in Rayong Province. This research employed the quantitative research approach. The samples included 337 teachers and caregivers. The instrument used to collect data was a 5-point scale questionnaire. The statistics used in the data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Person Product Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression Analysis. The results showed that 1) the level of the transformational leadership of the executives was at a high level; 2) The operations according to the standard of the National Early Childhood Development Center was at a high level, and 3) the transformational leadership had significantly influenced the operations of the National Early Childhood Development Center with a statistical significance level at 0.05, which yield a positive effect at 89.40% and could be converted to the regression equation as demonstrated below:

$$Y = 0.667 + 0.373 (X1) + 0.322 (X2) + 0.134 (X3)$$

Keywords: Transformational leadership; Standard of the National Early Childhood Development Center

บทนำ (Introduction)

การเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลกในปัจจุบันทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ที่รุนแรงที่สุดคือการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ทำให้ส่งผลกระทบต่อทุกวงการ ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาระดับต่างๆ ของประเทศ

กระทรวงมหาดไทย เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่จัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นผลให้ทั่วประเทศมีการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ตามพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) คือรัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจ การปกครองและการบริหารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการจัดทำบริการ สาธารณะให้แก่ประชาชนภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยา ล้วนแต่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะ

การศึกษาเด็กปฐมวัย มีการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับ ถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการอื่น ไม่ว่าจะเป็นกรมการพัฒนาชุมชน กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ในการถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้อยู่ในความรับผิดชอบดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่สนับสนุนส่งเสริมของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการอื่นถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและที่จัดตั้งขึ้นเอง ถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 18 (1) ปัจจุบันประเทศไทยมีเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 6 ปี มีการพัฒนาการไม่สมวัยเป็นจำนวนมากนับเป็นวิกฤตร้ายแรงต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมกับการพัฒนาของเด็กก็เป็นสิ่งจำเป็น

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จึงเป็นมาตรฐานส่วนกลางให้ทุกหน่วยงานใช้ในการประเมิน เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการดูแลพัฒนา และจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา โดยมีมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 2) ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก ปฐมวัย 3) ด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย - 3 ก แรกเกิด ถึง 2 ปี (2 ปี 11 เดือน 29 วัน) - 3 ข 3 ปี ถึง 6 ปี (ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดระยอง มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็กในทุกด้านเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ได้นำคู่มือมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติมาสู่การปฏิบัติ (คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ, 2562) มีทั้งหมด 64 หน่วยงาน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดระยอง, 2564: 1) แยกเป็นเทศบาลนครจำนวน 1 แห่ง เทศบาลเมืองจำนวน 2 แห่ง เทศบาลตำบลจำนวน 24 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 37 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 127 แห่ง โดยมีกองการศึกษาหรือส่วนการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานและการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นแบบรายด้าน ดังนี้ มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการยังไม่เป็นระบบ ขาดการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ยังไม่หลากหลาย ทำให้ไม่เต็มศักยภาพ มาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย การจัดการศึกษาปฐมวัยไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ไม่สามารถจัดอบรมเชิงปฏิบัติการประชุมปฏิบัติการกับผู้บริหาร ครู ภายใต้อาณัติการที่ต้องมีการปรับตัวปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนมาตรฐานสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างความเข้มแข็งของคุณภาพของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่ต้องรับผิดชอบในการสั่งการ การปรับเปลี่ยนวิธีการและรูปแบบการดำเนินงาน จึงต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำ (Leadership) ที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรมีความเป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลง (อัมรินทร์ โตะลง และ สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต,

2562: 45-470) จากการประเมินทักษะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีองค์ประกอบที่สำคัญที่ควรมี ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (จารุวรรณ นุสา และสิทธิชัย สอนสุภี, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวข้างต้น การบริหารจัดการ การศึกษาของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินการ ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง และ 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง โดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating & Scale) 5 ระดับ และจัดทำแบบสอบถามในลักษณะแบบสอบถามออนไลน์ (Google form)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร จำนวน 521 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยองจำนวน 337 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie and Morgan, 1970, p. 607-610) ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.5 % และระดับความเชื่อมั่น 99 %

ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 337 คน ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie และ Morgan และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบ่งได้ 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating & Scale) 5 ระดับ คือ ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 5 คะแนน จนถึงระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับ 1 คะแนน และแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนนดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความว่า มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 แปลความว่า มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาก คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 แปลความว่า มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 แปลความว่า มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อย และคะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 แปลความว่า มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด และตอนที่ 3 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating & Scale) 5 ระดับ คือ ระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 5 คะแนน จนถึงระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับ 1 คะแนน และแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนนดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 แปลความว่า มีการปฏิบัติมาก คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 แปลความว่า มีการปฏิบัติปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 แปลความว่า มีปฏิบัติน้อย และคะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 แปลความว่า มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

การหาคุณภาพแบบสอบถามดำเนินการโดยนำเครื่องมือในการวิจัยที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาและการใช้ภาษาโดยใช้เกณฑ์การพิจารณา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อโดยนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.67 ขึ้นไป ซึ่งการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.993

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยรวบรวมแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยตรง และขอความอนุเคราะห์จากผู้ที่เกี่ยวข้องในจังหวัดระยอง ส่งแบบสอบถามผ่านทาง Google Form ไปยังกลุ่มตัวอย่างผ่านทางสังคมออนไลน์ ช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ Facebook, Line กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเข้าถึงช่องทางนี้ได้สะดวก และนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) และใช้เกณฑ์การพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence: (IOC) การหาค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regressions Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 337 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 271 คน มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งครู มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า ตั้งแต่ 10-20 ปี

ผลวิเคราะห์ภาพรวมข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง ผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถาน/ พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง/	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	3.92	0.633	มาก	1
2. การสร้างแรงบันดาลใจ	3.92	0.674	มาก	3
3. การกระตุ้นทางปัญญา	3.84	0.617	มาก	4
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.92	0.636	มาก	2
รวม/	3.90	0.640	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นภาพรวมเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 รองลงมา คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกระตุ้นทางปัญญา อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ภาพรวมข้อมูลเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยองผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง/

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง/	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.90	0.618	มาก	1
2. ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.89	0.650	มาก	3
3. คุณภาพเด็กปฐมวัย	3.89	0.634	มาก	2
รวม/	3.89	0.634	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นภาพรวมเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติในจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 รองลงมา คือ คุณภาพเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ตามลำดับ

ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติใน/จังหวัดระยอง ผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ	B	SE	t	Sig.
ค่าคงที่ (constant)	0.667	0.089	7.461	0.000
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_1)	0.373	0.047	7.963	0.000*
การกระตุ้นทางปัญญา (X_2)	0.322	0.041	7.831	0.000*
การสร้างแรงบันดาลใจ (X_3)	0.134	0.040	3.302	0.001*
R square = 0.894 F = 444.046 Sig = 0.000*				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_1) การกระตุ้นทางปัญญา (X_2) และการสร้างแรงบันดาลใจ (X_3) มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000, 0.000 และ 0.001 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐาน (H_1) และปฏิเสธสมมติฐาน (H_0) หมายความว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 89.4 ($R \text{ square} = 0.894$) และสามารถเขียนสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y = 0.667 + 0.373 (X_1) + 0.322 (X_2) + 0.134 (X_3)$$

โดยที่ X_1 คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

โดยที่ X_2 คือ การกระตุ้นทางปัญญา

โดยที่ X_3 คือ การสร้างแรงบันดาลใจ

โดยที่ Y คือ การดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) สรุปได้ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 89.4 ($R \text{ square} = 0.894$)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมากและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกระตุ้นทางปัญญา อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการมีวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ในการทำงานอย่างชัดเจนผู้บริหารจึงต้องมีความเป็นผู้นำและพร้อมที่จะทำการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีจะเป็นผู้นำไปสู่ทิศทางใหม่กว่าเดิมเป็นผู้ที่มีความสามารถทำให้บุคคลากรตระหนักถึงเป้าหมายทั้งหมดของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีวิสัยทัศน์กว้างไกลกล้าเผชิญต่อปัญหาและการเปลี่ยนแปลงและผลจากการวิจัยเชิงประจักษ์และการฝึกอบรมพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับในองค์กรของประเทศต่าง ๆ จำนวนมาก พบว่า ผู้บริหารหรือผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถทำให้ประสิทธิผลของงานและองค์กรสูงขึ้นแม้ว่าสภาพการณ์ขององค์กรจะมีข้อจำกัดต่าง ๆ เพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ละออ จันทรชุม (2560) ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีก

ทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สิทธิพร สมบูรณ์ทรัพย์ (2560) ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสมศักดิ์วิทยา ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสมศักดิ์วิทยา ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยคือ ความซื่อสัตย์ การอุทิศตน ความนอบน้อม ความเอื้ออารี ความใจกว้าง และความคิดสร้างสรรค์

2. ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คุณภาพเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก และครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการบริหารจัดการบุคลากรจัดทำโครงสร้างคุณสมบัติและอัตรากำลังอย่างเป็นระบบ ซึ่งการวางแผนเป็นงานที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหาร โดยเป็นภารกิจที่ผู้บริหารต้องกระทำเป็นลำดับแรกของกระบวนการบริหารการดำเนินการใด ๆ ถ้ามีการวางแผนที่ดีมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนก็เชื่อได้ว่างานนั้นย่อมประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการพัฒนางานการป้องกันความผิดพลาดทำได้โดยการวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานและปัจจัยการดำเนินงาน หากไม่มีการวางแผนงานย่อมมีโอกาสที่ประสบกับความล้มเหลวได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มัณฑนา ชุมปัญญา (2563) ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้นำต้องเป็นต้นแบบนำทาง กระตุ้น กระบวนการบริหาร ให้มีการวางแผนและกำหนดแนวทาง กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันกับคนในองค์กร มีส่วนร่วมสร้างความเข้าใจร่วมกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Jiang, Zhao, and Ni (2017) ศึกษาเกี่ยวกับ ผลกระทบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ยั่งยืนของพนักงาน ผ่านบทบาทการส่งผ่านของพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ประเทศจีน ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ยั่งยืนของพนักงานได้รับผลกระทบจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผ่านพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจาก ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงช่วยให้เกิดการปลูกฝังพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานที่ยั่งยืนของพนักงานในที่สุด

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการ กระบวนการจัดการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตามปฏิสัมพันธ์ที่ผู้นำและผู้ตามมีต่อกันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งสองฝ่าย กล่าวคือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีต้องตระหนักถึงความต้องการของผู้ตามและกระตุ้นผู้ตามให้เกิดจิตสำนึกยกระดับความต้องการของผู้ตามให้สูงขึ้นตามลำดับขั้นความต้องการ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถเปลี่ยนแปลงความเชื่อและทัศนคติของผู้ตาม สร้างแรงบันดาลใจ ทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและ

วิสัยทัศน์ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนรวมและมุ่งที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาติ ทองมา (2560) ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ละออ จันทร์ชุม (2560) ศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง ควรมีการกระตุ้นให้บุคลากรในการพัฒนาความสามารถในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เช่น การฝึกฝนเกี่ยวกับการมีสติในการแก้ไขปัญหาในทุกสถานการณ์เพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและส่งผลสำเร็จต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น

1.2 จากการศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง ควรมีการวางแผนการดำเนินงานจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและการประเมินผล เช่น จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก ให้เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กปฐมวัยในจังหวัดระยองมีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 จากการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ดังนั้นผู้บริหารและครูสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง ควรมีการยกเลิกการทำงานรูปแบบเก่าให้เวลากับทีมงานในการทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ และกล้าเสี่ยงที่จะล้มเหลว โดยนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอื่น เช่น กรมอาชีวศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษาเอกชน

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในจังหวัดระยอง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์หรือจากบุคลากรทางการศึกษาอื่น

เอกสารอ้างอิง (References)

- จารุวรรณ นุสา, และดร.สิทธิชัย สอนสุภี. (2564). องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในการประชุมวิชาการเสนองานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ (ครั้งที่ 22)มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มณฑนา ชุมปัญญา. (2563). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ละออ จันทร์ชุม. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานเลขาธิการการศึกษา. (2562). มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ, กรุงเทพฯ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สิทธิพร สมบูรณ์ทรัพย์. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสมศักดิ์วิทยา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชาติ ทองมา. (2560). รูปแบบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. สืบค้นจาก http://academic.obec.go.th/images/document/1590998426_d_1.pdf
- อัมรินทร์ โต๊ะลง, และสุรัชย์ สิกขาบัณฑิต. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนอิสลาม สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารครูศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 47(1), 450-470.
- Jiang, W., Zhao, X., & Ni, J. (2017). *The impact of transformational leadership on employee Sustainable performance: The mediating role of organizational citizenship behavior*. Sustainability. 9(9), 1567.